

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v soboto, dne 26. novembra 1932.

Štev. 137.

Naš prvi odgovor

»Zadrugar«, glasilo nabavljalne zadruge uslužbencev državnih železnic, je posvetil skoraj vso svojo zadnjo številko našemu listu. Kakor nas veseli tako velika pozornost, moramo pa vendar pripomniti, da nismo računali, da bomo deležni »Zadrugarjeve« pozornosti na takšen način. Kajti ton njegovih izjavanj je nekaj čisto posebnega, še bolj posebna pa je njegova argumentacija, ki se skrbno ogiba dejstvom, zato pa tem marljivo meša skupaj stvari, ki sploh ne spadajo skupaj. Vrh vsega pa ima »Zadrugar« tudi čisto poseben način citiranja. Tako n. pr. citira, da je »Trgovski list« v št. 120. zapisal besede: »Da se odpravijo in prepovedo konsumne in nabavljalne zadruge.« V resnici pa je ta zahteva v resoluciji karlovških trgovcev in »Trgovski list« je o tej zahtevi le poročal. Kljub temu pa piše »Zadrugar«, kakor da bi to zahteva postavil »Trgovski list«. Je pač težko polemizirati z listom, ki se ne boji citirati tudi na ta nedovoljeni način.

Na desetih straneh odgovarja, oziroma hoče odgovorjati, »Zadrugar« našemu listu. Jasno je, da na toliko pozornosti tudi mi ne moremo odgovoriti le z enim člankom in bomo zato danes odgovorili le v nekaterih vprašanjih.

Predvsem pa moramo poudariti eno, kar mora biti »Zadrugarju« jasno, ki bere naš list, čeprav ga ne citira točno. Gospodje od nabavljalnih in konzumnih zadrug naj si zapomnijo enkrat za vselej, da ni legalno trgovstvo nikdar nastopilo proti združništvu kot takšnemu, da je nasprotno ponovno in ob vsaki priliki naglasilo, da priznava veliki gospodarski in kulturni pomen združništva in je to stališče tudi že opetovano povdaril »Trgovski list«. Legalno trgovstvo je nastopilo le proti privilegijem, ki jih uživajo konsumne in nabavljalne zadruge in samo to je cilj in namen našega boja, ki ga bomo po praznih argumentov »Zadrugarja« vodili še z večjo odločnostjo. In da bo ostalo gospoddom še bolj v spominu, dostavljamo še to: Niti proti konzumnim in nabavljalnim zadrugam nimamo nič, če te prodajajo samo svojim članom in če ne uživajo nobenih privilegijev! Naš boj gre le proti privilegijem, proti krivični neenakosti in proti zlorabi, da prodajajo konzumi tudi nečlanom!

To smo že večkrat napisali, to ponavljamo ob vsaki priliki, to povdarjamo tudi sedaj in zato je znak skrajno slabe volje, če polemizira kdo z nami, kot z nasprotniki združništva. V tem smislu pa je dejansko sestavljen ves odgovor »Zadrugarja« in vsi njegovi članki nočejo videti, v čem da je boj, temveč namenoma prezrejo glavne stvari in hočejo izvajati slavno zmago na stranskem tiru, kjer pa ni nobenega nasprotnika. Kako naj označimo tako početje? Predstavljajo svoje konzume in združne trgovine in gostilne kot idealne tvorbe združništva in seveda reflektirajo za sebe vse zasluge, ki so jih pridobile prave zadruge. Tem pravim zadrugam pa sploh nihče ne oporeka zaslug in niti ne nasprotuje njih privilegijem, temveč vsi očitki grejo na one nepravne zadruge, ki so postale navadne trgovine, gostilne in trgovska podjetja. Gospodje, ko ne morete ali nočete te razlike videti, priznavate, da ste bitko izgubili, da nimate argumentov, s katerimi bi mogli braniti in zagovarjati vam podeljenih privilegijev. Kdor ima pravico za seboj, se ne zateka na stranski tir.

Govorite in pišete na široko o svoji domišljeni zaslugi, da ste stvaritelji novega gospodarstva, ter da izločujete posrednika med konzumentom in producentom. Na ovitku »Zadrugarja« je natisnjen cenik, ki ga nabavlja prodajalna zadruga. Vprašamo, katero v ceniku navedeno blago pa producirate, da ste postali pionirji novega gospodarstva! Saj vendar niste nič drugo, ko samo posredniki med producen-

tom in konzumentom — samo da na drugi podlagi ko trgovec. Vi namreč vršite posredniški posel s pomočjo privilegijev, trgovec pa teh nima. V tem je vsa razlika! Kam pa naj potem uvrstimo vaše tirade na vaše zasluge za gospodarsko bodočnost. Posrednika izloči le kmetijska zadruga, ko prodaja pridelke svojih članov naravnost konzumentu, vi pa kupujete od producenta pridelke in jih prodajate dalje konzumentu, seveda s čistim dobičkom!

Da pa ne bo zavijanja, izjavljamo že takoj, da vam niti najmanje ne očitamo, če to delate, ker je to vaša pravica. In če mislite, da pridete na ta način cenejše do blaga, samo kupujte blago, kjer ga dobite cenejše in kolikor ga le morete. Toda ne zahtevajte zato za sebe privilegijev, ker privilegije pritičejo samo onemu, ki je storil za javnost nekaj dobrega, ne pa le za sebe. Prodajalne, in naj bodo stokrat osno-

vane v smislu določb združnega zakona, pa niso altruistična podjetja.

Deset strani je potreboval »Zadrugar«, da je postavil vso debato na napačno podlago. Morali smo zato najprej ugotoviti v čem je spor in če reflektira »Zadrugar«, da bomo videli v njem lojalnega nasprotnika, potem naj odgovarja le na naše trditve, ne pa na one, ki jih sam konstruira na podlagi svojih utisov. In naj tudi prav citira, da bo res podajal naše trditve, ker drugače je vsaka polemika nemogoča.

V debati so torej privilegiji konzumov in združnih prodajalen, ni pa v debati združništvo kot tako. V debati so samo nepravne zadruge, ne pa one, ki so ostale zveste združni misli. Samo to je v debati in nič drugega in samo o tem se vodi boj. To bodi najprej pribito, prihodnjic pa odgovorimo tudi na podrobnosti.

Narodno gospodarstvo v 3. četletju

Poročilo guvernerja Narodne banke g. Baiflonija

Vse dosedaj navedene gospodarske težkoče so morale imeti močan vpliv tudi na borze. Posli na naših deviznih in efektivnih borzah so se znižali v tretjem četletju na 104.6 milijonov Din napram 160.4 v drugem in 624 milijonov v prvem četletju. V odstotkih so torej posli padli v primeri z drugim četletjem za 35% in za celih 94% v primeri s tretjim četletjem v letu 1931, ko je bilo na naših borzah deviznih in efektivnih kupčij za 1778.9 milijonov dinarjev. Od borznih kupčij v znesku 104.6 milijonov odpade na trgovino z valutami in devizami 64.4 milijonov in samo 40 milijonov na kupčije z vrednostnimi papirji. Od teh kupčij je bilo izvršenih na beograjski borzi za 24.6 milijonov, na zagrebški za 15.6 milijonov in na ljubljanski za celih 26.000 Din. Največ se je trgovalo v državnih papirjih.

Pri tečaju naših papirjev efektov prevlada v tem tromesečju mnogo bolj mirna tendenca ko prej. Pri nekaterih papirjih je bilo zabeleženo celo povišanje tečajev, kar izhaja v neki meri od nekoliko okrepjene tendence na tujih borzah. Srednji mesečni kurz vojne škode od 2 in pol %, ki je padel od 216.46 v aprilu na 182.05 v juniju (najnižji kurz v tem času je znašal 159.50), je notiral v juliju 188.50, v avgustu 198.61 in 189.2 v septembru. V tej dobi je imela vojna škoda najnižji kurz koncem septembra s 173.75 in najvišji 208 v prvi polovici avgusta. Vzporedno gibanje kaže tudi indeks tečajev. Dočim je znašal povprečni mesečni indeks v letu 1930 143.0, v letu 1931 118.0, je znašal v juniju 1932 59.4, se popravil v juliju na 61.50, v avgustu na 64.8 ter je potem v septembru ponovno popustil na 61.7. 7 odstotno investicijsko posojilo, ki je v drugem tromesečju t. l. popustilo od 57.5 na 50.4 v juniju (povprečni mesečni tečaj) ima v tretjem četletju mnogo bolj mirno tendenco. V juliju se je trgovalo po tečaju 49.95, v avgustu po 50.63 in v septembru po 50.56, vsled česar je indeks tega papirja narastel od 65.9 v juliju na 66.8 v avgustu in na 66.7 v septembru. Pri 4 odstotnih agrarnih obveznicah se enako opaža v tem četletju neko izboljšanje tečajev — kot reakcija na prejšnje padanje — vsled česar se je popravil srednji mesečni kurz od 23.44 v juniju na 23.50 v juliju, 24.66 v avgustu in 24.57 v septembru. Njegova indeksna številka je enako narasla od 53.3 v juniju na 56.1 v avgustu in na 55.9 v septembru. 6 odstotne beglučke obveznice so notirale v vsem tromesečju med 32 in 35 brez večjih variacij. Pri naših dolar-skih papirjih (7 odstotni Blair, 8% Blair in 7% obveznice Državne hipotekarne banke t. zv. 7% Seligman) imamo v juliju in avgustu hosistično tendenco, dočim so ostali tečaji v septembru skoraj neizpremenjeni. Koncem tega tromesečja so notirali na beograjski borzi: 7% Blair 42%,

8% Blair 45 in 7% Seligman 46.50 proti 36.41 in 38.75 v začetku tega tromesečja.

Celotni indeks delnic naših gospodarskih podjetij je v avgustu v primeri z julijem nekoliko padel od 86.8 na 86.1, a se je potem v septembru popravil na 86.2, dočim je v prejšnjem tromesečju zabeleženo močnejše znižanje, namreč od 88 na 86.8. Ta padec je nastal pred vsem vsled popuščanja indeksa delnic denarnih zavodov in to od 109 v juliju na 106.9 v avgustu in njihovim poznejšim dvigom v septembru na 107.2.

Bankarstvo

1. Privilegirana agrarna banka. — Celotna vsota posojil, ki jih je dala Priv. agrarna banka, je znašala koncem septembra t. l. 741 milijonov proti 747 milijonov koncem junija, zmanjšanje znaša torej 6 milijonov. V posameznih oddelkih so se gibala posojila tako-le: hipotekarna posojila so znašala koncem septembra 487 milijonov (v juniju 488), posojila na zadrugne obveznice in menice 188 milijonov (v juniju 192 milijonov), eskontna, lombardna in posojila po tekočem računu 67 milijonov (v juniju 68). Vse hranilne vloge (na knjižice in na tekoči račun) so znašale koncem septembra 29 milijonov proti 45 milijonov v juniju.

Poštna hranilnica. — Število čekovnih računov se je povečalo od 21.245 dne 30. junija na 21.553 dne 30. septembra t. l., oziroma proti 20.038 koncem septembra 1931. Število vložnih knjižic se je povečalo od 197.403 na 206.961 proti 169.991 koncem septembra 1931. Vloge na knjižice so se povišale od 383 milijonov na 400 milijonov (proti 298 milijonov v l. 1931). Ves promet po čekovnem računu je znašal v tretjem tromesečju 14.306 milijonov (proti 16.730 milijonov v istem tromesečju leta 1931), a od tega se je izvršilo potem virmanov 6694 milijonov ali 46.8% proti 7988 milijonov v letu 1931.

Državna hipotekarna banka. — Na koncu tromesečja je znašala vsota hipotekarnih posojil 2267 milijonov proti 2298 milijonov koncem drugega tromesečja in proti 2308 milijonov koncem septembra 1931. Posojila samoupravnim telesom so se povečala od 546 milijonov koncem junija na 567 koncem septembra proti 542 v letu 1931. Kapitali in fondi javnih ustanov so se zmanjšali na 1431 milijonov. Zasebni kapitali, ki so v glavnem hranilne vloge, so dosegli koncem septembra vsoto 730 milijonov (proti 708 v juniju t. l. in proti 615 v septembru 1931). Skupna vsota obveznic in založnic v prometu je ostala neizpremenjena (na 838 milijonov).

Zasebne banke. — Pri zasebnih bankah so se razmere vsled nadaljnega dviganja vlog poslabšale. Po statističnih podatkih so znašale hranilne vloge in one po tekočem računu dne 1. septembra 1074 mili-

jard proti 1102 milijardam dne 1. marca t. l. (dne 1. junija 1931 so znašale 1424 milijard). Ugodnosti začasnega moratorija za banke (po § 5 zakona o zaščiti kmeta) so se poslužile v tem tromesečju Jugoslovanska združena banka in nekaj manjših denarnih zavodov.

Po statistiki poslovnega gibanja 20 vodilnih bank v naši državi (med temi so pod začasnim moratorijem Prva hrvatska štedionica, Jugoslovanska združena banka in Ljubljanska kreditna banka) znaša odtok vlog v tem tromesečju 187 milijonov, to je za 6.4% proti 5.8% v drugem tromesečju in 9% v prvem tromesečju. Pri vlogah na tekoči račun, ki so pokazale v prvem tromesečju veliko odpornost, v drugem celo majhen dvig, je situacija podobna. Te vloge so padle v tretjem tromesečju za 116 milijonov od 1119 milijonov na 1003 milijone, oziroma za 10.3%. Nasprotno pa je pri upnikih zabeležen dvig v višini 119 milijonov, od 1.625 v juniju na 1744 milijonov koncem septembra kar nedvomno izhaja iz povečanja re-eskontnih kreditov. Če primerjamo stanje glavnih pozicij tujih sredstev v 20 naših vodilnih bankah koncem septembra t. l. s stanjem z letom dni preje, vidimo, da so hranilne vloge padle za eno milijardo, vloge po tekočem računu za 300 milijonov in upniki za 120 milijonov. (Dalje prih.)

Kako dvigniti vinski izvoz

Glavna zveza vinogradnikov in sadjarjev kraljevine Jugoslavije v Petrovaradinu je poslala kmetijskemu ministrstvu daljšo spomenico, kako povečati naš izvoz vina. Med drugim navaja spomenica te podatke in predloge:

Od preobrata dalje se ni bilo tako ugodne prilike za izvoz našega vina ko letos, kajti v vseh državah, ki pridejo za izvoz našega vina v poštev, tako v Avstriji, Češkoslovaški in Franciji, je letošnji trgatev dala za 35 do 40 odstotkov manj, kakor se je pričakovalo. Vsled tega je gotovo, da bo izvoz vina v te države zelo narasel. Druga ugodna okoliščina za izvoz našega vina je v tem, ker so prenehale trgovinske pogodbe Madjarske z Avstrijo in Češkoslovaško, ki so onemogočale izvoz naših vin. Pa tudi oslabitev dinarja je olajšala izvoz našega vina. Da bi se sedanji ugodni položaj mogel popolnoma izkoristiti, bi morala vlada oprostiti izvoz vina od deviznih omejitev in dovoliti vinskim izvoznikom bonifikacijo transportnih stroškov, kakor to dela madjarska vlada. Za posamezne uvozne države pa bi bilo ukrepati to-le:

Trgatev v Franciji je letos za 20 milijonov hektolitrov manjša, a tudi kakovost vina je slabša. Zato je pričakovati, da bo francoska vlada dovolila uvoz vin. Doseči bi bilo treba, da bi dovolila Francija naši državi uvozni kontingent 200.000 hl vina s pravico največje ugodnosti. Izvoz vina pa bi se moral oprostiti vseh deviznih omejitev.

Po trgovinski pogodbi z Avstrijo, ki je stopila v veljavo dne 7. marca, se je povišala carina na 10 do 13-odstotna vina od 30 zlatih na 35 zlatih kron. Ker izvažamo mi predvsem takšna vina, Italija pa nad 13-odstotna vina, je ta določba predvsem v korist italijanskim vinom. Poleg tega je odobrila Avstrija Italiji uvozni kontingent 125.000 hl vina. Zahtevati bi zato bilo od Avstrije, da dovoli tudi našim vinom iste ugodnosti ko italijanskim.

Čeprav uvaža Češkoslovaška znatno množine vina, vendar z različnimi predpisi skoraj onemogočuje uvoz naših vin. Treba bi bilo doseči, da se ti pretirano številni predpisi odpravijo.

V Švico uvaža Madjarska vino po ceni 18 do 21 švicarskih frankov za hl. Po tej ceni more uvažati, ker vrne madjarska vlada izvoznikom vse prevozne stroške. Če bi uživali naši izvozniki iste ugodnosti, bi se moglo naše vino pojaviti tudi na švicarskem trgu.

Povišane postranske žel. pristojbine

S 1. novembrom t. l. so bile deloma zelo občutno povišane postranske železniške pristojbine. Prav posebno je povišana tehtarina od prejšnjih Din 7-50 za tehtanje praznega ali naloženega voza na oddajni ali namembni postaji, na sedanjih 30—Din za tehtanje na oddajni in celo na 100 Din za kontrolno tehtanje na namembni postaji ali za tariranje.

Vsled tako silno povišane tehtarine je kontrolno tehtanje, zlasti za blago v odprtih vozovih, kjer znaša dopustni kalo že a priori 2 %, postalo docela iluzorno. Navajamo za primer vagon 10 ton premoga. Predno ga stranka prične razkladati, opazi primanjkljaj premoga. Ta mora biti uradno ugotovljen in se mora v to svrhu sestaviti učinski zapisnik, kar stane 45 Din. Na železniški tehtnici se ob priliki uradnega tehtanja ugotovi primanjkljaj le v višini 180 kg. Ker ta ne dosega dopustnih 2% kala, nima stranka pravice do odškodninske zahteve. Pač pa je morala plačati 100 Din za tehtanje, 45 Din za učinski zapisnik, stvarne škode pa trpi v predmetnem slučaju za 70 Din, tako da je stranka v celoti oškodovana za 215 Din, ne da bi mogla od kogarkoli zahtevati povrnitve tega zneska.

Iz navedenega je jasno, da je tako horendna tehtarina za manjvredno blago, zlasti za premog in drva, nevzdržna. Gorenji primer jasno dokazuje, da se na ta način dejansko premakne dopustni odstotek kala od 2% na 6 in celo več odstotkov, kar se pravi, da znaša sedaj odstotek kala več, kakor pa čisti zaslužek v tej stroki. Tatvine kuriva se vsled zime in naraščajoče brezposelnosti že itak vedno bolj množe. Ker pa si vsled tako visokih tehtarin ne bo nihče upal in mogel riskirati kontrolno tehtanje, bodo vsi primanjkljaji šli v breme trgovca s kurivom, ki sedaj praktično sploh nima možnosti, zahtevati od železnice povračila vsled primanjkljaja nastale škode.

Posebej pa moramo opozoriti na dejstvo, da pogosto izvirajo primanjkljaji tudi iz napačno napisane tare vagonov. Imeli

smo priliko, opetovano ugotoviti diference po več sto kg med napisano in dejansko ugotovljeno taro. Zlasti pozimi nastajajo diference po več sto kg med napisano in dejansko ugotovljeno taro. Zlasti pozimi postajajo diference zelo velike, ker dostavlja železnica neočiščene vagone, kjer je na vagonskih tleh debela plast ledu. Stranka ima torej primanjkljaj vsled očitveno napačne tare, ne more pa tega uradno ugotoviti, ker ne more vagona tarirati, ne da bi ga preje kontrolno tehtala. Kontrolnega tehtanja pa ni zahtevala, ker na naloženem vozu ni bilo videti primanjkljaja, nego se ga je dalo ugotoviti šele po razložitvi vagona. Stranka bi torej morala riskirati 200 Din za kontrolno tehtanje in za tariranje in ima pravico do reklamacije le, če je znašal primanjkljaj ali diferenca v tani čez 2 odstotka.

Če ostanejo te pristojbine v veljavi, so trgovci s kurivom izročeni golemu slučaju, če dobe blago brez primanjkljajev. Tako visoke pristojbine jim v praksi preprečujejo, da, naravnost onemogočajo vsako kontrolno in jim s tem odvzemajo pravico do odškodnine. To pa je v temeljnem nasprotju s § 84 Ž. S. U. od 1. okt. 1925, ki določa dolžnost železnice, da poravna po njeni krivdi nastalo škodo.

Če je že bil vsled stroškov premika, zastajanja voz na postaji in radi manipulacije potreben povešek prejšnje pristojbine, ki razmeroma res ni bila velika, na 30—Din, naj velja ta pristojbina kakor za tehtanje na nakladalni, tako tudi za kontrolno tehtanje in enako za tariranje na namembni postaji. Ta pristojbina, čeprav visoka, bi še nekako bila znosna in pa tudi pravična. Sedanja pristojbina za kontrolno tehtanje pa je tako pretirano visoka, da sploh onemogoča kontrolno. Ni pa v interesu železnice, da ta preneha, ker bi potem padlo zaupanje v poslovanje železnice in s tem tudi promet. V času rastočega avtobusnega prometa ni ta nevarnost tako majhna. Zato reducirajte pristojbine na znosno mero!

Zaščita vlagateljev

Za povrnitev zaupanja v denarne zavode je tudi največje važnosti, da se poveča zaščita vlagateljev in to na ta način, da se dovoli tudi vlagateljem upliv na vodstvo poslov denarnega zavoda. Če bodo vlagatelji videli, da se z njihovim denarjem dobro gospodari, bo tudi njih zaupanje v zavod večje. In če bodo poučeni, kako se uporablja njih denar, potem bodo tudi brez učinka one alarmantne govornice, ki so največ krive krize nezaupanja. Zlasti za zavode, ki so pod zaščito § 5, je največje važnosti, da ohranijo zaupanje svojih vlagateljev, kajti drugače je resna nevarnost da bo s prenehanjem te zaščite tudi konec zavoda. Zato je nad vse toplo pozdraviti sklep vlade, da se ustanove pri vsakem zavodu, ki je pod zaščito § 5, posebni posvetovalni odbori upnikov, ki štejejo najmanj 4 člane. Ti posvetovalni odbori bodo pridelnimi komisarjem, ki jih morajo zaslišati v vseh važnejših vprašanjih.

Najmanj enkrat na teden mora sklicati komisar te odbore. Poleg tega bodo imeli ti odbori možnost, da se v posameznih vprašanjih obračajo naravnost na trgovskega ministra.

Morda bi bilo nad vse umestno, če bi tudi drugi zavodi, ki niso pod zaščito, na nekakšen način ustvarili ožji kontakt s svojimi vlagatelji in tako stalno dvigali v njih zaupanje do zavoda. S sistematičnim sodelovanjem vlagateljev bi denarni zavodi najlažje zatrli krizo nezaupanja vsaj kolikor se tiče denarnih zavodov samih.

Ustanovljeno 1893 **IVAN BRICELJ** Telefon št. 3307

Stavbeni in pohištveni pleskar,
ličar, sobo- in črkoslikar

Dunajska cesta št. 15 **LJUBLJANA** Gosposvetska c. št. 2
(dvorišče kavarne Evropa)

Cene zmerne, delo solidno, postrežba točna!

PRAZNOVANJE PRAZNIKOV

Združenje trgovcev v Ljubljani obvešča vse svoje gg. člane, kakor tudi kupujoče občinstvo, da morajo biti glasom naredbe o odpiranju in zapiranju trgovinskih obratovalnic in obrtnega reda § 154. vse trgovinske obratovalnice na dan Ujedinjenja dne 1. decembra t. l. in na rojstni dan Nj. Vel. kralja dne 17. decembra celi dan zaprte. Zato pa smejo biti trgovinske obratovalnice v nedeljo dne 18. decembra pred Božičem celi dan odprte. Kar se pa tiče nedelje pred Miklavžem, to je 4. decembra, pa naredba o odpiranju in zapiranju ne dela nikake razlike, zato morajo biti trgovine ta dan cel dan zaprte. Predsedstvo uprave Združenja trgovcev.

*

OBRTNIŠKI TEČAJ ZA NEMŠČINO

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI priredi, kakor smo že objavili, tečaj za nemščino in sicer za mojstre in pomočnike, sprejemajo pa se izjemoma tudi vajenci. Ker se je iz lanskega začetniškega tečaja prijavilo toliko število udeležencev, da je še nekaj prostih mest, se pozivajo tudi oni, ki lansko leto v tečaj niso zahajali, ki pa obvladajo že nekoliko nemški jezik, da se prijavijo. Tečaj se bode vršil ob večernih urah dvakrat na teden v Ljubljani v šoli na Cozovi cesti. Pristojbina mesečno 10 Din. Rok za prijave je do torka 29. novembra. Prijaviti se je pri Zbornici TOI, Zavodu za pospeševanje obrta v Ljubljani z dopisnico in točnim naslovom.

*

PREDPISI O SIDRIH IN VERIGAH ZA SIDRA

Izšla je knjiga »Predpis o sidrih in verigah za sidra kraljevske mornarice.« Predpisi, ki jih vsebuje knjiga, bodo veljali namesto »pogojev« za izdelovanje in dobavo sider in verig za potrebe kraljevske mornarice. Knjiga se kupi pri Komandi mornarice kraljevine Jugoslavije v Zemunu po Din 69'97 za komad.

Po svetu

Kongres bolgarske zemljedeljske zveze A. Stambulijskega, ki šteje nad 40.000 članov, se je izjavil za zблиžanje z Jugoslavijo.

Spalni vagoni III. razreda pridejo v promet na progi Zagreb—Split. Doplačilo bo veljalo 70 Din.

Odkup tobaka se je v Hercegovini pričel in se plačuje tobak povprečno po 10 dinarjev za kg.

Na naših železnicah je bilo natovorjenega blaga v prvih devetih mesecih l. 1929 1,211 tisoč ton, l. 1930 1,137, l. 1931 1,177 in letos 1,005 tisoč ton.

Ameriška vlada je odklonila odložitev plačil vojnih posojil, pač pa je pripravljena s posameznimi državami znova pogajati se glede višine in plačevanja vojnih posojil.

Svetovno gospodarsko konferenco vedno bolj odlagajo in bi se imela sedaj vršiti šele maja meseca.

Dnevnice bodo poslancem in senatorjem na Češkoslovaškem znižane za 10%.

Rusko-rumunska pogajanja za sklenitev pakta o nenapadanju so se vsled besarabskega vprašanja razbila.

Nizozemska zbornica je z 51 proti 40 glasovom zvišala carine za 30 odstotkov za vse izdelke, ki se izdelujejo na Nizozemskem.

Švedska je znižala vojaške izdatke za 20 milijonov š. kron.

Sovjetska vlada je zvišala plače moštvu in oficirjem in sicer po činih. Višjim generalom so bile zvišane plače za 87 odstotkov, poročnikom le za 40 odstotkov, moštvu pa še za mnogo manj, da ima danes pešec 7-50 rublja mesečne plače.

Proračun Prage znaša 1724 milijonov Kč. Za investicije je namenjeno 114 milijonov Kč.

Češkoslovaška je dovolila uvoz sirovin za tekstilne tovarne in sicer za bombaž, volno in jutovino, dočim uvoz konoplje in lanu še ni prost.

Poljska je znižala carine za povprečno 25 odstotkov.

Na podlagi zakona o trustih je ameriško Zvezno sodišče po 2 in pol leta trajajočem procesu razsodilo, da se mora razpustiti trust, ki so ga tvorile Radio Corporation, General Electric Company in Western House Electric Company.

Madjarske banke so koncem septembra t. l. imele pri raznih dolžnikih 2.957 milijonov pengov terjatev. Kmetijstvo je dobilo od te vsote 45 odstotkov, industrija je dobila 547, trgovina pa 347 milijonov pengov.

Novo 4 in pol odstotno posojilo namestila najeti mesto Pariz. Posojilo bo znašalo nad 1 milijardo in bo namenjeno za investicije.

Viktor Meden veležanljarna
tvornica likerjev,
ruma, vinjaka in brezalkoholnih pijač.
LJUBLJANA, Celovška cesta št. 10.
Telefon 20-71. Telefon 20-71.

Mednarodna konferenca za premog se vrši v Bruslju. Na konferenci so zastopane nemške, belgijske, francoske, poljske in češkoslovaške premogovne industrije.

Francosko-bavarska filmska družba z začetnim kapitalom 300.000 frankov je bila ustanovljena v Münchenu.

Hoover je baje pripravljen odobriti zakon, po katerem bi veljale kot opojne pijače šele one, ki imajo 2-5% (mesto dosedanjega 0-5%) alkohola.

Za 156.000 se je ta mesec povišalo število brezposelnih v Nemčiji.

Nov petrolejski vrelec v Boroslavlju na Poljskem so odkrili. Novi vrelec daje dnevno 15 ton petroleja.

Sneg je začel padati v Salzburgu in alpskih krajih.

ANTON FUCHS

kleparska delavnica

Gosposvetska cesta št. 16, „Pri Levu“

izvršuje vsa kleparska in lesocementna dela
pri novih zgradbah, kakor tudi pri starih,
najsolidneje, po zmernih cenah

Davek na tuje nameščence

»Jugoslovanski Lloyd« je objavil na uvodnem mestu članek, v katerem navaja, da je v naši državi zaposlenih nad 26.000 tujih nameščencev. Z ozirom na veliko brezposelnost naših ljudi je na vsak način to veliko število tujcev v naših podjetjih preveliko in v tem oziru bi bilo treba nekaj ukreniti. Mnenja pa smo, da to vprašanje ni tako enostavno, kakor na prvi pogled izgleda, ker za mnogo del res nimamo dovolj sposobnih lastnih ljudi. Treba bo nekaj več storiti za vzgojo strokovno popolnoma usposobljenega naraščaja, predvsem ga pa tudi pravilno razdeliti po strokah in za vse potrebne stroke ter v pravem številu. Kajti le prepogosto se pri nas pripeti, da se vse kar zaleti na eno polje, da imamo potem v eni stroki kar nakrat hiperprodukcijo, drugod pa še naprej nedostatek. Treba bo pač sistematično delati in napačno bi bilo, če bi se domišljali, da je mogoče kar hipoma odpraviti to zlo, da cela vrsta naših ljudi ne dobi doma kruha, dočim ga tujec z lahkoto dobi. Kot eno sredstvo za zmanjšanje prevelikega števila tujih nameščencev pri nas, predlaga »Jugoslovanski Lloyd« njih obdavčenje. Računa, da ima vsak tuji nameščeneec povprečno 3000 Din mesečnih dohodkov, kar po vsej verjetnosti ni previsoko cenjeno. Ti dohodki bi se obdavčili z 10% in bi tako dobila država na leto okoli 100 milijonov Din dohodkov. Če bi se ta denar uporabil potem za strokovno izobrazbo naših ljudi in za vzgojo potrebnega naraščaja, bi v resnici mogel ta denar omogočiti, da bi mogli popolnoma pogrešati tuje strokovne moči. Mislimo, da bi v tej smeri morala iti naša prizadevanja, dočim od samega govorenja proti tujim nameščencem ni nobenega uspeha.

Brezposelne opozarjamo na današnji oglas tvrdke Domača pletarska industrija I. Kališ, Maribor, Trubarjeva 2.

Uvozne prepovedi zmanjšujejo izvoz

Vedno bolj se kaže, kako napačno so računali oni, ki so mislili, da bodo z uvoznimi prepovedmi zboljšali svojo trgovinsko bilanco. Ta račun se je izkazal kot popolnoma napačen. Res je, da so uvozne prepovedi zelo zmanjšale uvoz, a v še mnogo večji meri tudi izvoz. Plačilna bilanca se ni niti najmanj popravila, zato pa se zmanjšala vsa trgovina in posledica tega je, da je bil splošen zastoj v gospodarstvu še večji. Mesto zboljšanja je nastopilo poslabšanje. To jasno dokazujejo tudi številke. Kot prva je omejila uvoz Francija in uvedla kontingente. Uspeh te protekcionistične politike je bil, da je padel uvoz za 32-6 odstotkov, izvoz pa za 37 odstotkov. Nič boljše izkušnje tudi ni doživela s svojo protekcionistično politiko Avstrija. Avstrijski uvoz je padel v prvih desetih mesecih tega leta od 1812 milijonov na 1178 ali za 35 odstotkov. Izvoz pa je v istem času padel od 1121 na 641 milijonov ali za 43 odstotkov. Prav tako je bilo tudi na Češkoslovaškem. V prvih desetih mesecih letošnjega leta je padel uvoz za 36 odstotkov, izvoz pa za 44 odstotkov. Zlasti za industrijske države je usodne nevarnosti vsako omejevanje uvoza, kajti industrijski izdelki niso tako neobhodno potrebni, ko kmetijski pridelki in zato se izvoz industrijskih izdelkov ob uvoznih omejitvah vedno v večji meri zniža, ko pa izvoz agrarnih pridelkov. Vsako znižanje izvoza industrijskih izdelkov pa pomeni manjše obratovanje v fabrikah in posledica tega je večja brezposelnost in večji državni izdatki. Na vse zadnje omejevanje uvoza ni državnih izdatkov zmanjšalo, temveč povečalo.

TRGOVCI! Širite »Trgovski list«.

»BUDDHA«



„BUDDHA“
čajne mešanice so najboljše
TEA IMPORT, LJUBLJANA

Telefon 26-26

Večna pot 15

Telefon 26-26

Mednarodni borzni indeksi

Zboljšanje, ki je nastalo pretekli teden vsled ugodnejših političnih vesti, ni trajalo dolgo in v preteklem tednu so kurzi zopet popustili. Predvsem je neugodno vplivala negotovost glede stališča ameriške vlade v vprašanju vojnih dolgov. Ker je sedaj že prišel negativen odgovor ameriške vlade, moremo pričakovati nadaljnjo nazadovanje tečajev. V nasprotju z drugimi borzami, pa je vladala na berlinski čvrsta tendenca.

Gibanje kurzov je bilo sledeče:
Koncem 1927 = 100%.

	Koncem 1927	5. XI. 1932	12. XI. 1932	19. XI. 1932
Berlin	113.6	24.4	25.2	26.2
London	102.6	55.2	57.2	54.1
Paris	156.8	55.2	58.1	57.1
Bruselj	133.8	29.9	30.4	30.1
Amsterd.	104.5	29.9	30.4	29.2
Stockholm	109.5	12.2	12.3	11.8
Curih	101.0	42.0	41.7	41.1
Dunaj	91.4	35.7	36.3	36.1
Praga	106.3	53.2	53.5	53.6
Newyork	157.3	37.6	42.2	39.0

Mednarodni borzi indeksi je na podlagi indeksa delnic na vseh desetih glavnih borzah nazadoval v preteklem tednu za 3 odstotke, od 38.7 na 37.8.

*

STANJE NARODNE BANKE

Po zadnjem izkazu z dne 22. t. m. je stanje Narodne banke sledeče: (vse v milijonih Din). Podloga se je povečala za 6.5 na 1997. Devize, ki diso v podlogi, so se zmanjšale za 50 na 29.4. Kovanega denarja v srebru in niklju, je bilo v prometu za 174.8, za 9.5 več ko prejšnji teden. Posojila na menice in vrednostne papirje so se povečala za 1.1 in znašajo 2540.8. Začasni predjudni državi so večji za 347.6. **Obtok bankovcev se je zmanjšal za 101.2 na 4589.9.** Obveze po vidu so se povečale za 152, obveze z rokom pa se zmanjšale za 31.3 in znašajo sedaj 1425.6 milijonov Din. Vse kritje bankovcev znaša 35.50, v zlatu pa 31.48 odstotkov.

*

Gibanje cen za sirovine

Le kratkotrajen je bil dvig cen za sirovine, ki je nastopil v početku drugega polletja v letu 1932. Cene za sirovine kažejo zopet padajočo tendenco, kakor kaže indeks (I. 1925 = 100%) za najvažnejše sirovine

	1931	1932	1932	1932
	28. XII.	4. VII.	3. IX.	31. X.
pšenica	28.6	28.2	32.0	29.1
koruza	29.9	34.6	34.6	31.3
ječmen	47.1	42.4	39.8	33.5
sladkor	36.0	33.6	35.3	33.5
bombaž	27.2	22.6	38.3	26.5
volna	29.5	29.6	30.9	27.2
premog	91.7	74.5	71.8	68.5
petrolej	42.3	51.2	51.2	52.2
železo	56.8	58.2	57.5	54.8
baker	44.2	31.2	43.3	33.1
kositer	37.8	32.3	42.6	39.0
kava	37.5	39.1	40.7	42.4
čaj	41.4	28.1	29.0	34.4
sirovi čaj	6.3	3.7	6.1	4.9

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrohi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo **tovarna JOS. REICH** Poljanski nasip 4-6. - Selenburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

Za naš



se kupuje naš domači proizvod: prasec za pecivo, vanilin - sladkor, čucenito in pudine praški znamke "ABRIA".

TRGOVCI, forsirajte naše domače proizvode, mi jamčimo za najboljšo kakovost istih.

Zborovanje lesnih trgovcev v Celju

V sredo, dne 23. novembra se je vršilo v mali dvorani Celjskega doma v Celju zborovanje lesnega trgovstva, včlanjenega pri Okrajnem sreskem Združenju trgovcev v Celju (prej Sreski gremij trgovcev).

Zborovanje je vodil **Miklavžina Matija**, lesni trgovec iz Braslovč. Po konstataciji pravilnosti sklicanja zborovanja in sklepčnosti je pozdravil narodnega poslanca Rasta **Pustoslemška**, banskega svetnika **Matija Goričarja**, predsednika Osrednje sekcije inž. **Kobija** ter zveznega tajnika **Igo Kaiserja**.

Udeležba je bila proti pričakovanju zelo dobra, torej znak, da lesni trgovci niso zgubili vere v organizacijo. Pozdravni govor predsednika je bil kratek in jedrnat. Zaključil ga je z apelom na zborovalce, naj s svojo prisotnostjo vztrajajo do konca zborovanja.

Tajnik združenja **Veble** je v svojem obširnem poročilu orisal prav zanimivo zgodovino o postanku in razvoju organizacije lesnih trgovcev pri združenju. Lesna sekcija pri tem združenju se udeležuje od leta 1922. dalje; ni je pa spremljala sreča za učinkovito udeleževanje na polju lesne trgovine. Poročilo je naštevalo nebroj težkoč, ki so ovirale organizacijo pravnega zastopa lesnega trgovstva. Te ovire so izvirale v glavnem iz premalo stanovske zavednosti članstva, ki še danes nima dovolj zmislja za solidarnost in zato še vedno premalo stori za uspeh naše strokovne organizacije. Uspehi delovanja sekcije so sicer pičili, vendar kažejo napredek. Sekcija, kot predhodnica vsega gibanja slov. lesne trgovine, ima to zaslugo, da so se raztresene vrste lesnega trgovstva vse Dravske banovine zbrale v Osrednji sekciji lesnih strok pri Zvezi trgovskih združenj Dravske banovine, ki je edina pravilna zastopnica slovenske lesne trgovine. Ta osrednja organizacija je dobila življenjske šele v letu 1930. in je v tem času skušala premostiti razne tehnične ovire in omiliti bremena lesnega trgovstva. Spoznanje lesnega trgovstva, da je samo v organizaciji moč, je prišlo sicer nekoliko pozno, vendar imamo upanje, da bo mogoče s pravnim delom olajšati težkoče, v katere je zašla lesna stroka.

Tajnik je zaključil svoje poročilo z opisom številnih akcij, ki so bile izvršene za doseg olajšav v tarifnih, carinskih, finančnih in trgovskih vprašanjih.

Zvezni tajnik **Kaiser** je prav izčrpno poročal o prizadevanju Osrednje sekcije ter svojem poročilu priključil vseskozi interesanten pregled o gospodarskem položaju naše slovenske, oziroma splošne nacionalne lesne trgovine. Za svoja izvajanja je gosp. **Kaiser** žel živahno odobranje.

Glavno težišče zborovanja je bilo osredotočeno v vprašanju organizacije mobilnega tehničnega aparata pri Osrednji sekciji, kjer bi se naj osnovali posvetovalni odbori za tarifna in prometna vprašanja, za carinska in finančna vprašanja, za vprašanja organizacije lesne trgovine doma in v tujini ter za pridobivanje novih trgov. Tej zamisli, ki jo je obrazložil tajnik združenja **Veble**, so zborovalci sledili s prav živahnim zanimanjem. Pokazalo se je, da organizacija brez subjektivnih tehničnih pripomočkov ne more doseči onih uspehov, ki jih trgovstvo želi. Naloga teh odborov, v katere se bodo morali pritegniti poklicni strokovnjaki za posamezna vprašanja, bo študij za premostitev tehničnih in administrativnih napak naše zakonodaje, da bi se na ta način zavarovali interese naše lesne trgovine.

O tem vprašanju se je razvila prav zanimiva debata, koncem katere je bil iniciativni predlog v načelu sprejet z naročilom Osrednji sekciji, da prouči to vprašanje tako s tehnične, kakor tudi s finančne strani in predloži vsem ostalim sekcijam Dravske banovine podroben načrt v odobritev.

K besedi se je oglašil nato narodni poslanec **Rasto Pustoslemšek**, ki je živo orisal nujno potrebo močne strokovne organizacije in naglašal, da odvisi od takšne organizacije ne samo blagor stanu, temveč tudi blagor ožje in širše domovine. Izjavil je v svojem in v imenu slovenskih narodnih poslancev, da bo skušal težnje, želje in stremjenja lesnega trgovstva uveljaviti pri vseh v poštev prihajajočih faktorjih našega parlamenta in vlade. Govor poslanca **Pustoslemška** so zborovalci aklamirali z živahnim odobravanjem.

K besedi se je oglašil predsednik Osrednje sekcije g. inž. **Kobi**, ki je v vprašanju o pripravah za organizacijo nacionalnega vsedržavnega predstavništva lesne stroke opisal zborovalcem potek raznih zborovanj, ki so se v ta namen vršila v Beogradu. Delegati posameznih pokrajinskih lesnih organizacij se niso mogli zediniti za načrt, ki ga je že sestavila naša Osrednja sekcija. Hkratu je bilo na teh zborovanjih iznešeno tudi vprašanje o sestavi delegacije nacionalnega predstaništva lesne trgovine na mednarodnih konferencah kontinentalnega lesnega trgovstva. Pokazalo se je, da v naši državi lesno trgovstvo še ni dozorelo za sestavo zastopa splošnega predstavništva nacionalne lesne trgovine. O predmetu se vršijo ostre borbe med pokrajinami in videti je, da je načrt Osrednje sekcije sprejel ministrstvo trgovine s toplimi simpatijami. Obstoja nada, da bo naša Osrednja sekcija v teh vprašanjih dosegla vsaj delne uspehe. Nadalje je inž. **Kobi** razložil tendenco pokrajinskih organizacij lesnega trgovstva za snovanje Centralnega saveza. Naša osrednja sekcija je bila vabljena k pristopu, se pa ni mogla odločiti, da povabilo sprejme radi pomislekov eksekutivnega značaja. O stališču Osrednje sekcije glede Centralnega saveza se ne more še govoriti, ker se še niso vršila tozadavna posvetovanja. Izvajanjem g. inž. **Kobija** so zborovalci sledili z budno pažnjo.

Pri volitvah v sekcijo lesnih trgovcev je tajnik v kratkih potezah obrazložil določila pravil. Zborovalci so se zedini za kandidatsko listo, ki je razdelila odborniška mesta po proporciju tako, da je lesno trgovstvo v celjskem srezu dobilo 4 zastopnike, lesno trgovstvo v gornjegrskem srezu pa tri zastopnike. V odbor so bili izvoljeni: **Miklavžina Matija** iz Braslovč, **Arlič Edmund** iz Dobrne, **Srebotnjak Ivan** iz Št. Petra v Sav. dolini, **Cukala Maks** iz Št. Jurja ob Taboru, **Matija Goričar** iz Mozirja, **Ivan Krefel** iz Kokarij in **Štiglic Maks** iz Rečice ob Savinji.

Gosp. **Goričar** je nato predlagal ureditev krivičnega obdavčenja splavarjev in odpravo obupnih razmer pri davčnih odborih. Nadalje je predlagal odpravo sušmarstva, ureditev poštnega prometa na avtobusnih progah v gornji Savinjski in Zadretski dolini in odpravo splavarskih prometnih težkoč v Bosanski Gradski. Gosp. **Srebotnjak** je predlagal ureditev pravnega spora v pojmovanju žagarstva v večjem obsegu, kakor ga pa tolmači Zveza industrijev za industrijski obrat. Nadalje so bili predloženi predlogi za uvedbo takozvane »črne knjige« o dvomljivih dobaviteljih itd. za ureditev uverenj za zasiguranje valute, o gozdarstvu in vzgoji pogoždanja, o odpravi administrativnih in upravnih bremen pri okrožnem uradu.

Pred zaključkom zborovanja je podal zvezni tajnik **Kaiser** prav zanimivo poročilo o kliringih z Italijo in Avstrijo. Predsednik je zaključil zborovanje, ki je pričelo ob 9-30 in trajalo do 13-45 ure.

Obiščite automatični bulet D A J - D A M

HOTEL »METROPOL«

(Miklič), Ljubljana, vis-a-vis gl. kolodvora.

Telefon 27-37.

Izvrstna restavracija in kavarna. - Na raspolago velike, snažne sobe. zmerne cene. solidna postrežba.

Priporoča se F. MIKLIČ.

JAPONSKA IZRIVA ANGLIJO IZ AZIJSKEGA TRGA

Padec angleške in japonske valute je omogočil tako Angliji ko Japonski, da povečata svojo produkcijo. Ker pa je padla japonska valuta v večji meri ko angleška in ker je obenem Japonska znižala plače delavstvu, more prodajati svoje izdelke še ceneje ko Anglija. Posledica tega je, da prihaja azijski trg, ki ga je že med svetovno vojno Japonska v veliki meri osvojila, vedno bolj v Japonske roke, dočim Anglija vedno bolj izgublja ta trg. Vsled uspehov na azijskem trgu je mogla Japonska v letošnjem letu povečati svojo produkcijo za 15%.



Naš pravi domači izdelek!

Dobava-prodaja

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 28. novembra t. l. ponudbe glede dobave 40.000 kg sena, 30.000 kg ovsu, 3000 kg bencina, 500 m cevi za vodovod in raznega materiala za sedlarje; do 9. decembra t. l. pa glede dobave 15 parnih ventilov in 50 medenih cevi.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 5. decembra t. l. ponudbe glede dobave 50 vodokaznih stekel; do 12. decembra t. l. pa glede dobave 500 m gumijevega kabla.

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 7. decembra t. l. ponudbe glede dobave 45 plošč pločevine.

Direkcija državne železarnice Vares Majdan sprejema do 7. decembra t. l. ponudbe glede dobave 30 ton portland-cementa.

Dne 13. decembra t. l. se bo vršila pri glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ofertna licitacija glede dobave 305.000 m hidrofilne tkanine. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoj pa pri istem skladišču.)

Kavarna TAVOR ki je z vsem komfortom na novo preurejena, se slavnemu občinstvu najvpljudneje priporoča

Točijo se prvovrstna štajerska odprta vina in odprto pivo
Točna postrežba
Solidne cene
Ivan in Zofija Flerin



Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitek.

Novinarski koncert

Prvi december je dan slovenskih novinarjev. Ta dan priredi novinarsko društvo v Ljubljani svoj koncert, ki slovi po svojem rekordnem obisku, a prav tako tudi po svojem pestrem, spretno sestavljenem ter dovršeno izvajanjem sporedu. Za vse požrtovalno delo novinarjev v vsem letu se pač hoče javnost z lepim obiskom odločiti vsaj v neki meri novinarjem in zato se na novinarskem koncertu zbere vsa Ljubljana, zastopniki vseh slojev, prav tako pa tudi vsi ljubitelji glasbe. Ta sijaen obisk pa novinarski koncerti tudi zaslužijo, ker vedno nudi njih koncert nekaj posebnega. Letošnji spored pa je še posebno bogat. Orkester orkestralnega društva Glasbene Matice ter orkester konservatorija pod vodstvom prof. Škerjane bosta izvajala več skladb, ki bodo izvajane prvič. Pod vodstvom dr. Dolinarja nastopi pevsko društvo »Ljubljana«, pod vodstvom g. Matule pa oktet »Ljubljanskega Zvona« z izbranimi skladbami. Poleg tega nastopi še najstarejše slovensko društvo »Lira« iz Kamnika pod vodstvom g. Vremiaka. Kot solista nastopita violinist Uroš Prevorsek, ki ga spremlja konservatorist Gallatia in operni basist M. Rus, ki ga spremlja na klavirju operni dirigent Neffat. Dalje nastopi še vokalni kvartet »Ljubljane« (Grobeljšek, Gril, Deržaj in Lasbacher). Po koncertu pa še vrši velika družabna prireditel, ki je uvod v zimsko sezono. Prvega decembra vsi na novinarski koncert!

IZVOZ ZDRAVILNIH RASTLIN

Te dni je bilo v Hercegovini dovršeno nabiranje zdravilnih rastlin (zlasti pelina) in se je pričel njih izvoz. V vsem je pripravljenih za izvoz 43 vagonov zdravilnih rastlin. Trgovci so plačevali kilogram po 0-75 do 1-50. Nabiranje rastlin je bilo vsled strupenih kač zelo nevarno in so kače tudi v resnici pičile 12 kmetov.

*

NE BO NIČ Z IZVOZOM AKLOHOLNIH PIJAČ V AMERIKO

Ameriški vinski in pivni producenti se že pripravljajo, da onemogočijo uvoz tujega piva ali vina, če bi bila odpravljena prohibicija. Osnovni so že zvezo, ki naj s političnim pritiskom doseže, da se bo prepovedal uvoz tujih alkoholnih pijač, ker po njih mnenju samo zaščitne carine ne bi zadostovale.

RAZVOJ IN PADEC TVRDKE BORSALINO

Kakor smo že poročali je prišla velika italijanska tvrdka Borsalino, katere klobuki so bili tudi pri nas zelo znani, v plačilne težkoče. Vest o insolventi te velike firme je zelo presenetila, ker je dosegla ta tvrdka po vojni skoraj neverjeten razvoj. Že leta 1929 je izdelala 900.000 klobukov, kar pomeni že rekordno visoko številko. V zvezi s tem se je tudi delniški kapital fabrike povečal od poldrugega milijona na 24 milijonov lir. Potem pa je prišlo nazadovanje. Leta 1930 je padla produkcija na pol milijona klobukov, leta 1931 na 350.000 in v letošnjem letu na komaj 200.000. Veliki fabrični obrat, ki je bil v letih konjunktore silno povečan, se ni mogel v kratkem času zmanjšati. Poleg tega pa je doživela tvrdka tudi velike valutne izgube. Od osnovne glavnice se je najprej odpisalo 14 milijonov, kar pa ni zadostovalo in znaša deficit še vedno 9 milijonov. Od skupno 249 milijonov pasiv je 177 milijonov meničnih posojil.

*

HOOVER ZMANJSUJE PRORAČUN

Da bi mogel izročiti Rooseveltu uravnotežen proračun, namerava izvesti Hoover za 1. julij, ko se prične ameriško proračunsko leto, znatno znižanje proračuna. Izdatki naj bi se skrčili za 700 milijonov dolarjev na 4211 milijonov. Vendar je pa ta vsota še vedno za 200 milijonov previsoka, ker so demokrati izjavili, da bi smeli znašati novi proračun samo okoli 4 milijarde. Demokrati nameravajo tako silno znižati proračun, čeprav bi vsled tega morali reducirati mnogo uradniških mest, ki bi jim sedaj pripadla po volivni zmagi. Državni tajnik Mills ceni letošnji ameriški proračunski deficit na 700 milijonov dolarjev.

*

ZNIZANJE URADNIŠKIH DNEVNIC

Ministrski svet je izdal novo uredbo o povrnitvi potnih in selitvenih stroškov. Potnine se znižajo banom in ministrom za potovanja v Jugoslaviji za 10%, za potovanja v tujini pa za 30-40%. Kilometraža se zniža za 20-40%, za prevoz po kopnem pa za 50-80%. Uradnikom se znižajo potnine za 10%, pri potovanjih v tujino za 20% in vse druge odškodnine za 10%.

MONOPOL PREMOMA V AVSTRIJI?

Avstrijske državne železnice se zelo zavzemajo za uvedbo monopola na premog in avstrijska vlada je že hotela s prvim novembrom njih predlog izvesti. Vsled odpora avstrijske trgovine in industrije pa je bila sedaj ta namera odložena in se bo to vprašanje razpravljalo šele v začetku prihodnjega leta.

Irzna poročila

ZAGREBSKI TEDENSKI SEJEM

Dogon na zagrebški tedenski sejem z dne 23. t. m. je bil večji ko prejšnji teden. Zlasti svinj in volov je bilo mnogo. Tujih kupev pa ni bilo in so ostale cene neizpremenjene.

Na trgu je bilo: 33 bikov, 734 krav, 108 junic, 222 volov, 66 juncev, 158 telet, 409 konjev in žrebet, 2 ovci, 698 svinj in 206 pujskov.

Izšla je
Blasnikova
VELIKA PRATIKA
za navadno leto 1933
ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obračun.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine urke; — lunine spremembe; — pošne do loče za Jugoslavijo; — lestvice za kolke, za pobotnice, kupne pogodbe in račune; — vse sejme na Kranjskem, Koroskem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odličnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši. — Cena 5 Din.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku:

tiskarni J. Blasnikova nasl. d. d.
v Ljubljani.

Cene so bile: biki po 2-3, krave za klanje po 2-8-25, za klobase po 1-1-25, voli I. vrste po 3-75-5, II. po 3-3-50, bosanski voli po 1-25-3, junci po 3-4, pitane svinje po 9-10, nepitane po 8-8-75 za kg žive teže. Pujski po 80-120 za rep. konji po 750-2500 par, žrebeta po 350 do 500, konji za klanje po 0-75-1-25, teleta po 5-7 Din za kg žive teže. Zaklana teleta po 8-10, zaklane debele svinje po 11 do 12-50, mršave po 10-10-50 Din.

Detelje je bilo 130 voz po 60-85, otave (98 voz) po 60-80, sena (112 voz) po 50-60, slama za steljo (11 voz) po 34-40 Din za 100 kg. — Drva (75 voz) po 95-115 Din za m³. — Buče (35 voz) po 1-1-10, krompir (16 voz) po 0-75-1-10, zelje (112 voz) po 0-50-1, čebule (2 voza) po 2-3 in repa (12 voz) po 0-50-0-60 Din za kg.

*

DUNAJSKI ŽIVINSKI TRG

Na živinski sejem v ponedeljek, dne 21. t. m. je bilo prignanih 2090 glav živine, od teh 170 iz Jugoslavije. Cene so bile te: Najboljši voli od 1-80 do 1-85; voli I. vrste po 1-55 do 1-75; II. vrste po 1-10 do 1-45; III. po 0-80 do 0-90; krave prve vrste po 1 do 1-20; II. po 0-65 do 0-90; biki po 0-85 do 1-15; živina za klanje po 0-55 do 0-74 šilinga za kilogram žive teže. Cene so torej ostale v glavnem neizpremenjene.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Sobota, dne 26. novembra: Veseli vinograd. Izven.

Nedelja, dne 27. novembra: ob 15. Roksi. Izven. Znižane cene.

Nedelja, dne 27. novembra: ob 20. Veseli vinograd. Izven.

Ponedeljek, dne 28. novembra: López. Red D.

Opera, začetek ob 20.

Sobota, dne 26. novembra: Mala Floramyé. Izven. Znižane cene.

Nedelja, dne 27. novembra: ob 15. Erika. Izven. Znižane cene.

Nedelja, dne 27. novembra ob 20: Manou. Izven. Znižane cene.

Mariborsko gledališče

Sobota, dne 26. novembra: Boccaccio. Premiera.

Nedelja, dne 27. novembra: ob 15: Celjski grofje. Ob 20: Boccaccio.

„Slavija“

Jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani

Gosposka ulica 12, telefon štev. 2176, 2276.

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split



Ure, zlatina, optični predmeti

L. VII HAR

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 36



Delo

dobi v teh težkih časih vsak še najlažje, ako si sam doma uredi plešilnico. Damo vsakomur tekoče delo, s tem, da mu odjemljemo izgotovljene plešilnice, da mu dobavljamo prejo in izplačujemo mezo za pletenje — kar dokazujejo mnoga zahvalna pisma. — Ako hočete delati in zaslužiti, obrnite se, prosim, zaupno za gratis-prospekte na tvrdko: Domača plešarska industrija Josip Kališ, Maribor, Trubarjeva 2, odd. 82.



KLIŠEJE
vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše

KLIŠARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13



KUVERTA
LJUBLJANA

TVORNICA KUVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA

Brzjavni: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonialne robe. Ljubljana

Veleprazarna kave. Dunajska cesta 33

Mlinci za dišave. Ustanovljeno leta 1840

Čočna postrežba.

Zaloga špirita,

raznega žganja in konjaka.

Mineralne vode.

Ceniki na razpolago.

J. HLEBŠ, LJUBLJANA

DRUŽBA Z O. Z.

CANKARJEVO N. 21 -- MESTNI TRG 19

Sobo-črkoslikarstvo in pleskarstvo

Vsa dela izvršuje z najmodernejšimi vzorci, točno po naročilu, solidno in pod garancijo. — Telefon 30-70.

Naročajte in širite »Trgovski list«!

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek → Svoji k svojim!



Tovarna motvoza in vrvarna d. d.

Grosuplje pri Ljubljani